Załącznik do uchwały KRIR nr 6/2026 z dnia 22 września 2026 r.

Stanowisko Krajowej Rady Izb Rolniczych w sprawie aktualnej sytuacji w rolnictwie

Krajowa Rada Izb Rolniczych, na posiedzeniu w dniu 22 września 2026 r. w Parzniewie, mając na uwadze pogarszającą się sytuację ekonomiczną gospodarstw rolnych, wzrost kosztów produkcji, skutki niekorzystnych zjawisk atmosferycznych oraz narastające bariery dla rozwoju gospodarstw, zwraca się do Rządu Rzeczypospolitej Polskiej o pilne podjęcie działań w następujących sprawach:

1) Rozszerzenie i uproszczenie pomocy dla rolników w związku ze wzrostem cen nawozów i paliwa

Krajowa Rada Izb Rolniczych wnosi o pilne rozszerzenie projektowanego mechanizmu nadzwyczajnego wsparcia dla rolników ponoszących zwiększone koszty zakupu nawozów i oleju napędowego oraz o maksymalne uproszczenie procedury ubiegania się o pomoc.

Krajowa Rada Izb Rolniczych postuluje, aby pomoc była dostępna na podstawie rzeczywiście poniesionych wydatków, potwierdzonych fakturami, bez wprowadzania dodatkowych, nadmiernie skomplikowanych warunków formalnych, które mogą ograniczać dostęp rolników do należnego wsparcia.

W zakresie nawozów Krajowa Rada Izb Rolniczych wnosi o objęcie pomocą zakupów dokonanych w okresie od 1 września 2025 r. do 31 sierpnia 2026 r., przy czym wysokość pomocy powinna być ustalana na podstawie średnich cen nawozów w 2025 r. Natomiast w przypadku oleju napędowego KRIR postuluje objęcie wsparciem zakupów dokonanych od 1 marca 2026 r. do 31 sierpnia 2026 r. jedynie na podstawie faktur.

Krajowa Rada Izb Rolniczych zwraca się do Rządu RP o podjęcie na forum Unii Europejskiej działań zmierzających do stworzenia nowego programu pomocowego dla rolników związanych z wysokimi kosztami paliw i nawozów od 1 września.

2) Zapewnienie możliwości rozwoju gospodarstw rolnych w związku z reformą planowania przestrzennego

Krajowa Rada Izb Rolniczych wyraża poważne zaniepokojenie skutkami wejścia w życie od dnia 1 września 2026 r. rozwiązań reformy planowania przestrzennego, które znacząco ograniczają rozbudowę gospodarstw rolnych i wstrzymują nowe inwestycje.

KRIR wnosi o zapewnienie rzeczywistego udziału samorządu rolniczego w procesie sporządzania planów ogólnych oraz o zagwarantowanie, aby rozwiązania planistyczne uwzględniały specyfikę produkcji rolniczej, potrzeby rozwojowe gospodarstw oraz konieczność zachowania ich konkurencyjności.

Samorząd rolniczy wyraża poważne zaniepokojenie sytuacją w gminach, w których nie uchwalono planu ogólnego i które nie posiadają miejscowych planów zagospodarowania

przestrzennego. Brak możliwości wydawania nowych decyzji o warunkach zabudowy w takich gminach powoduje ryzyko zahamowania niezbędnych inwestycji w gospodarstwach rolnych, w tym inwestycji związanych z budową i modernizacją budynków gospodarczych i inwentarskich, magazynów, przechowalni, silosów, zbiorników oraz innych obiektów niezbędnych do prowadzenia produkcji rolnej.

Szczególne znaczenie ma zapewnienie możliwości realizacji i rozwoju zabudowy zagrodowej, która stanowi integralny element funkcjonowania gospodarstw rolnych.

W związku z powyższym KRIR wnosi o wprowadzenie rozwiązania przejściowego umożliwiającego gminom, które nie uchwaliły jeszcze planu ogólnego, wydawanie decyzji o warunkach zabudowy dla inwestycji związanych z prowadzeniem działalności rolniczej – na zasadach zapewniających ciągłość procesów inwestycyjnych – do czasu zakończenia procedury planistycznej.

Żądamy wprowadzenia przepisów zgodnie, z którymi nie będą wymagać zgodności z postanowieniami planów ogólnych inwestycje związane z tworzeniem i rozwojem rodzinnych gospodarstw rolnych.

3) Podjęcie działań na rzecz wprowadzenia powszechnych ubezpieczeń rolniczych od ryzyk związanych z prowadzeniem działalności rolniczej oraz ujednolicenia zasad szacowania szkód przez komisje i zakłady ubezpieczeń

Krajowa Rada Izb Rolniczych uważa, że powszechne, dotowane z budżetu państwa ubezpieczenia w rolnictwie, powinny zapewniać rolnikom skuteczną ochronę przed ryzykami związanymi z prowadzeniem działalności rolniczej, w szczególności ryzykami wynikającymi z występowania niekorzystnych zjawisk atmosferycznych – należy wprowadzić głęboką reformę ubezpieczeń dotowanych.

Krajowa Rada Izb Rolniczych postuluje również ustanowienie jednolitych zasad i kryteriów szacowania szkód w gospodarstwach rolnych, obowiązujących zarówno komisje powoływane do szacowania szkód, jak i zakłady ubezpieczeń. Jednolite zasady powinny zapewniać obiektywną, przejrzystą i porównywalną ocenę wysokości szkód, niezależnie od miejsca ich wystąpienia oraz podmiotu dokonującego ich oszacowania i trybu odwoławczego od decyzji komisji.

4) Odstąpienie od wprowadzenia ekoschematu „Niskoemisyjna produkcja bydła"

Krajowa Rada Izb Rolniczych sprzeciwia się wprowadzeniu nowego ekoschematu „Niskoemisyjna produkcja bydła" w 2027 r., który jest ostatnim rokiem perspektywy Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej.

Wprowadzenie nowego ekoschematu ma zostać sfinansowane poprzez proporcjonalne obniżenie stawek podstawowego wsparcia dochodów. W ocenie Krajowej Rady oznacza

to ograniczenie podstawowego i powszechnego wsparcia dochodów rolniczych na rzecz nowego, fakultatywnego instrumentu.

Krajowa Rada Izb Rolniczych sprzeciwia się takiemu rozwiązaniu i wnosi o odstąpienie od wprowadzenia ekoschematu „Niskoemisyjna produkcja bydła".

5) Zapewnienie przepustowości polskiej infrastruktury eksportowej

Biorąc pod uwagę doświadczenia z poprzedniego okresu tranzytu zboża z Ukrainy i skutków jakie to spowodowało, Krajowa Rada Izb Rolniczych wyraża sprzeciw wobec prowadzenia tranzytu ukraińskiego zboża przez terytorium Polski z wykorzystaniem polskiej infrastruktury transportowej. W ocenie KRIR polska infrastruktura transportowa, magazynowa i portowa nie jest obecnie przygotowana na obsługę dodatkowych, znaczących wolumenów zboża, co może wpływać na funkcjonowanie krajowego rynku oraz ograniczać możliwości sprawnego eksportu polskiej produkcji rolnej.

6) Zapewnienie rolnikom dostępu do niskooprocentowanych kredytów płynnościowych i konsolidacyjnych

Krajowa Rada Izb Rolniczych wnosi o uruchomienie dla rolników niskooprocentowanych kredytów płynnościowych i konsolidacyjnych, z oprocentowaniem na poziomie 1% i okresem spłaty do 10 lat. Instrumenty te powinny umożliwić gospodarstwom rolnym utrzymanie płynności finansowej, restrukturyzację istniejącego zadłużenia oraz zapewnienie środków niezbędnych do kontynuowania produkcji rolnej.

Pomoc taka powinna być wyłączona z limitu de minimis.

Krajowa Rada Izb Rolniczych oczekuje pilnego odniesienia się Rządu Rzeczypospolitej Polskiej do przedstawionych postulatów oraz podjęcia konkretnych działań odpowiadających skali problemów, z jakimi mierzą się obecnie polskie gospodarstwa rolne.